

ChristenUnie

Stadskanaal

“Werken aan de toekomst”

Algemene Beschouwingen

2019-2020

Gemeente Stadskanaal

Woord vooraf

De Algemene Beschouwingen 2019, staan dit jaar wat ons betreft bijna geheel in het teken van de Ambitienota 2020-2023. Wat betreft financiën in de Voorjaarsnota, is de situatie zorgelijk. Het gaat vandaag over waar we nu staan en waar wij met elkaar naar toe willen. Dat is echter meer dan alleen financiën. Wij willen werken aan de toekomst van Stadskanaal en haar inwoners. Dat is voor de ChristenUnie Stadskanaal als een door God gegeven verantwoordelijkheid en zo kent u ons hopelijk ook. Werken aan de toekomst maakt ons als ChristenUnie Stadskanaal bescheiden. Wat ons betreft ligt de toekomst van Stadskanaal in Gods hand. Wij vertrouwen op onze God en Heiland dat wat hij doet goed is. Hiermee is onze verantwoordelijkheid niet voorbij maar begint die dus pas. Verantwoordelijk voor een Stadskanaal waar het goed wonen en werken is. Gezonde financiën bij de gemeente. Maar zeker ook verantwoordelijk voor de samenleving in Stadskanaal. Het omzien naar elkaar, naastenliefde, een goed voorzieningenniveau hoort daar bij. De slogan dat Stadskanaal Leeft, Duurzaam Werkt en Aanpakt gaat volgens de ChristenUnie ons allemaal aan en is onze verantwoordelijkheid.

Wij als ChristenUnie Stadskanaal laten ons leiden door de Bijbel.
Micha 6 vers 8 is in dit verband voor ons een richtlijn.

*Er is jou mens, gezegd wat goed is,
Je weet wat de HEER van je wil:
Niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten
En nederig de weg te gaan van je God.*

Op de volgende pagina's geven wij onze reactie op een aantal punten uit de Voorjaarsnota 2019 en uit de Ambitienota 2020-2023.

Inleiding

Wij willen niet al te uitgebreid zijn deze Algemene Beschouwingen. Het bestuursakkoord is zoals wij vorig jaar bij de Algemene Beschouwingen schreven en uitspraken voor ons de komende jaren leidend. Zoals u weet is dit akkoord gebaseerd op het koersdocument "Stadskanaal Koersvast". Dit jaar geen perspectiefnota maar een ambitienota, waar wij zeker op in zullen gaan.

Een aantal uitgangspunten blijven volgens de fractie van de ChristenUnie Stadskanaal centraal staan:

- + Behoud van normen en waarden
- + Handhaving van de basisvoorzieningen in de gemeente
- + Zorg op maat voor iedereen (jong, oud, kwetsbaar etc), dichtbij en met een menselijk gezicht
- + De zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners, verenigingen en andere organisaties dient te worden gestimuleerd
- + Zorg dragen voor voldoende werkgelegenheid
- + Gedegen, solide en stabiel financieel beleid.

Op dit moment worden wij geconfronteerd met grote tekorten op het gebied van Jeugd, WMO en de zoals dit vroeger heette de Sociale Werkvoorziening (Door het Rijk bij de gemeente neergelegd). Oorzaak is onder andere de door het Rijk opgelegde financiële korting op moment van overdracht van de taken. De laatste berichten dat er geld vanuit Den-Haag komt voor compensatie van de kosten voor de Jeugd, dekt niet de lading. Onze Wethouder financieën bevestigt dit. Onze reserves moeten worden aangesproken, of voorzieningen gaan verdwijnen uit Stadskanaal en de dorpen. Alles kan niet zo doorgaan. Het is het een of het ander. Keuzes dienen gemaakt te worden. Wel blijft het voor ons als ChristenUnie duidelijk dat wij als Stadskanaal tesamen met de andere gemeenten in Nederland het signaal af moeten blijven geven in Den-Haag dat er compensatie moet komen.

Wij hebben de laatste 10 jaar bezuinigd, gesneden en omgebogen voor meer dan 10 miljoen euro. Dat is gelukt. Taakstellingen zijn gehaald en we zijn efficiënter gaan werken. Maar gezien de cijfers in de Voorjaarsnota die alle jaren rood zijn, moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen en keuzes maken nu de noodzaak er is om wederom de tekorten weg te werken.

Stadskanaal werkt duurzaam!

1 Werkgelegenheid

In het Dagblad van het Noorden van zaterdag 8 juni lazen wij dat de werkgelegenheid in het Noorden en zeker in Groningen was gestegen. Dit heeft natuurlijk te maken met de economie zoals die nu draait. Ook Stadskanaal profiteert daarvan maar u zult het met ons eens zijn dat er meer moet gebeuren. In 2019 zal een actieplan worden opgesteld om de werkgelegenheid in bij voorkeur de circulaire economie te vergroten. Wanneer zal dit z'n beslag krijgen?

3 en 11 Leerwerkbedrijf Wedeka en commerciële werkplaatsen

De pilots Hout/Houtbouw en metaal zijn niet opgestart vanwege onvoldoende geschikte kandidaten. Ziet u nog mogelijkheden om deze pilots in de 2^e helft van dit jaar te realiseren? Wat betreft de commerciële werkplaats Techniek zijn wij benieuwd of u ons al iets kunt vertellen hoe we de komende jaren verder gaan. Het is toch geweldig als uitkeringsgerechtigden uitstromen op deze manier naar een reguliere baan in de techniek. Wat ons betreft verdient dit voortgang.

4 en 9 Transferium

De ChristenUnie is blij dat er eindelijk een besluit is genomen om de spoorlijn Stadskanaal Veendam te reactiveren. Ook wij hebben de wens om als vervolg daarop de spoorlijn door te trekken naar Emmen. De vraag is dus of Stadskanaal eind- of tussenstation wordt. Wat ons betreft is het daarmee ook de vraag of de geplande stationslocatie bij de STAR over een aantal jaren nog zal veranderen. Voor de nu geplande stationslocatie zullen in ieder geval goede overstap en parkeer mogelijkheden gecreëerd moeten worden. Als de schop daadwerkelijk de grond in gaat, zal hopelijk meer duidelijk zijn over een vervolg, en dus ook hoe lang de voorzieningen op De STAR locatie dienst moeten doen. De ChristenUnie houdt graag de mogelijkheid open om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen omtrent het wel dan niet doortrekken van de spoorlijn.

7 en 14 energieneutraal en zonneparken

In mei is er een motie ingediend in de Tweede Kamer welke er op is gericht om de aanleg van zonneparken op landbouwgronden en natuur een halt toe te roepen. De ChristenUnie Stadskanaal staat achter deze motie en ziet graag dat zonnepanelen worden aangelegd volgens de zonneladder. Dit houdt in dat eerst de ruimte op daken wordt benut en er vervolgens wordt gekeken naar andere mogelijkheden, waaronder zonnepanelen op landbouwgronden en in de natuur. Is de portefeuillehouder op de hoogte van deze ontwikkelingen en de ingediende motie?

In het Klimaatakkoord is opgenomen dat participatie bij duurzame initiatieven waaronder zonneparken van belang is. Hierbij is aangegeven dat de winsten verdeeld dienen te worden, 50% voor burgers en lokale ondernemingen en 50% voor de initiatiefnemers. Kan de portefeuillehouder dit nog toepassen op de lopende projecten?

16 Waterketen

Hier is werk aan de winkel. Het percentage verminderen kwetsbaarheid en het duurzaam inrichten van de waterketen blijft ver achter (70%-28%). Wat gaat u hier als college aan doen?

Stadskanaal leeft!

31 Regionale zorg

We hebben op 6 juni in Vlagtwedde een voorlichting gehad waarbij Menzis, Refaja en huisartsen aanwezig waren. Daar is ons uitgelegd, dat 80% van de zorg in het Refaja blijft. Daar werd toegezegd dat men er alles aan zal doen om het voorzieningenniveau en de werkgelegenheid op peil te houden, maar op een andere manier, zoals betere ouderenzorg op locatie, meer en betere ambulancezorg. Wij als gemeente Stadskanaal participeren in de werkgroep netwerkzorg. Wij wensen daarbij onze wethouder en burgemeester veel wijsheid toe. Wij vertrouwen erop zoals ons ook is toegezegd dat de ziekenhuiszorg in ieder geval de komende 10 jaar geborgd blijft in Stadskanaal.

35 Ombudsfunctie

De bestaande regeling mbt. de Ombudsman is onvoldoende bekend. Wat gaat u hieraan doen om deze beter bekend te maken? U gaat zich rond de zomer beraden over de invulling aan een lokale danwel regionale ombudsfunctie. Dit naar aanleiding van het jaarverslag klachtenregeling 2018

Stadskanaal pakt aan!

50 Doorontwikkeling wijgericht werken

Zoals u weet is de ChristenUnie Stadskanaal een groot voorstander van wijkgericht werken waarbij de gemeente slechts faciliterend en voorwaardescheppend ondersteund. De wijk/dorpsbewoners moeten zelf de kar trekken. Is het een idee om de wethouders/college aan een dorp of wijk te koppelen?

Na de hele Voorjaarsnota te hebben doorgenomen willen wij toch opmerken dat ondanks de financiële zorgen en risico's er heel veel gedaan wordt in Stadskanaal voor haar bewoners. Heel veel gaat goed ook dit mag gezegd worden. De ChristenUnie Stadskanaal staat achter de initiatieven om de gemeente Stadskanaal in een positief daglicht te zetten, waaronder het symposium en het onderzoek onder jongeren van komend najaar.

Ambitienota

Wij willen verder ingaan op de ambitienota. Wij zullen de lijn aanhouden zo die is vastgelegd in de ambitienota en daarbij zonedig ingaan op de diverse onderwerpen.

Financiële positie

Zoals al gezegd is de financiële positie zorgelijk. Rode cijfers in de Voorjaarsnota voor alle jaren in de meerjarenraming. Willen wij als gemeente Stadskanaal onder repressief toezicht blijven zullen de jaren 2022 en 2023 zwarte cijfers moeten geven. Alleen op deze manier is het mogelijk onze ambities te realiseren. Om dit te bereiken zullen dus keuzes gemaakt moeten worden.

Cebeon heeft onderzoek gedaan naar de financiële positie. Inkomsten vanuit het Rijk zijn gezet naast de uitgaven die wij als gemeente doen. Hieruit zijn een aantal opmerkelijk zaken naar voren gekomen. Wij geven meer uit dan we ontvangen op het gebied van minimabeleid, kunst, groen, bestuursorganen en bevolkingszaken. Hier zit dus theoretisch gezien besparingspotentieel. Wij komen hier verderop op terug bij de concrete voorstellen.

Risico Jeugdzorg

De ChristenUnie vindt het niet meer dan terecht dat het kabinet voor de jaren 2019-2021 extra financiën beschikbaar stelt. (€ 420 milj. €300 milj., €300 milj.) Wij vinden dat dit eigenlijk al had moeten vanaf het moment dat de Jeugdzorg is overgegaan naar de gemeenten. De toen opgelegde korting had niet moeten. Ook blijven wij aandringen op het doorgaan samen met de andere gemeenten om meer financiën vanuit het Rijk te krijgen voor onder andere de Jeugdzorg. De nu extra beschikbaar gestelde financiën zijn niet

voldoende waardoor zoals u ook schrijft in de ambitienota te rekenen met een structurele voortzetting van een tekort in de Jeugdzorg van €1,25 miljoen. Hier zijn wij het mee eens.

Reservepositie

Hier worden wij natuurlijk niet vrolijk van. De ondergrens van € 8 miljoen Algemene Reserve die wij als raad als ondergrens hebben vastgesteld wordt bereikt. De Bestemmingsreserve Verkoop aandelen Essent daalt aanzienlijk. Als we kijken in de ambitienota daalt deze zelfs uiteindelijk met bijna €10 miljoen. De rek is er volledig uit.

Ambities

Ondanks de grote tekorten op onder andere Jeugdzorg, WMO en Wedeka ligt er nu een plan, waarin wel geïnvesteerd wordt in voorzieningen. Dit houdt in dat de zwembaden open blijven en er financiële middelen beschikbaar zijn voor de bouw van een nieuwe (multifunctionele) school.

Om deze investeringen te kunnen bekostigen en in de jaren 2022 en 2023 de vereiste zwarte cijfers te kunnen schrijven dient er wel bezuinigd te worden. Een onderdeel hiervan is de verhoging van de OZB. Ondanks de verhoging van de OZB zijn de woonlasten in de gemeente Stadskanaal nog altijd een van de laagste van de provincie Groningen.

De ChristenUnie maakt zich sterk voor een waardevolle woon- en werkomgeving voor iedere inwoner. Dit willen wij bereiken door aan de ene kant de (woon)lasten zo laag mogelijk te houden en aan de andere kant door voorzieningen in stand te houden.

Wij zullen per categorie zonodig aangeven wat wij vinden van uw voorstel.

Categorie A

6. Omgevingswet

Er is een bedrag van €150.000,- gereserveerd voor de invoering van de Omgevingswet, hieronder valt ook het ICT-programma. Echter heeft de ODG hier ook gelden voor gereserveerd. Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor het opzetten van het ICT-programma?

9 Trein

De ChristenUnie kan instemmen met de begrote €500.000,- voor de inrichting van het nieuw te vormen stationsgebied.

42 Huisvestingsproblematiek scholen

Wij gaan akkoord met uw voorstel om scenario 2 verder uit te werken. Wij zien uit naar uw raadsvoorstel. Wel willen wij opmerken dat u scenario 3 niet uit het oog moet verliezen. Wij verwijzen in deze naar uw schrijven onder 40. Toekomst binnensportaccommodatie waar u de gymzaal van de Neuteboomschool ook noemt. Indien mogelijk zou scenario 3 het mooiste zijn.

Categorie B

40 Toekomst binnensportaccommodatie

Wij wachten de uitwerking van de diverse opties af. Ook hier wilt u met een raadsvoorstel naar ons toekomen.

41 Toekomst zwembaden.

Hier willen wij toch uitspreken blij verrast te zijn door u. Alle partijen hier hebben wel aangegeven graag de zwembaden open te houden aangezien dit de leefbaarheid in dorpen en kernen ten goede komt, dit komt mede naar voren in de ambitienota. Maar hoe en wat is door ons als raad nooit aan u meegegeven. Dat u nu een oplossing heeft na vele gesprekken met de drie afzonderlijke werkgroepen verdient naar onze mening een compliment aan u als college. Drie zwembaden in standhouden en renoveren zodat technische zekerheid is voor de komende 20 jaar. Een reeks van jaren wordt er al over de zwembaden gesproken. Uiteindelijk dan nu een beslissing. Wij denken dat dit goed is aangezien er nu duidelijkheid is voor de vrijwilligers welke zijn betrokken bij de zwembaden en hierdoor plannen voor de lange termijn kunnen maken. De exploitatie van alle baden wordt overgedragen. De afspraken die hierbij gemaakt worden krijgen wij via een raadsvoorstel in het najaar van 2019, hier kijken wij naar uit.

Categorie C

Hiermee zijn wij akkoord. Onder andere met de opknopbeurt van de raadszaal, gezien de herindeling van tafel is achten wij dit nodig. Daarnaast voldoet de huidige raadszaal niet meer aan de gestelde Arbo voorwaarden en is er sprake van achterstallig onderhoud.

Verruimen financiële positie

Om de ambities te realiseren en onder repressief toezicht te blijven van de Provincie zullen zoals reeds gezegd de jaren 2022 en 2023 zwarte cijfers moeten laten zien. Dit met onder andere het gegeven dat miv. 2020 nog een budget voor Jeugdhulp moet worden geraamd en de WMO onder druk staat en het verwachte negatieve saldo in 2022 (€ 1,1 milj.). U stelt maatregelen te treffen op een structurele verbetering van de begrotingssaldi met € 3,5 miljoen.

U geeft een overzicht met onderzoeken/maatregelen en effecten op begrotingssaldo. Wij zullen zonodig hierop in gaan. Wij zijn akkoord met het feit dat u het niet reëel vindt te veronderstellen dat alle maatregelen worden gerealiseerd en dat u dus uitgaat van € 3,5 miljoen en niet van het totaal genoemde bedrag in de tabel van € 4,4 miljoen. Laten we ons niet rijk rekenen.

Met betrekking tot punt 1 tot en met 3 vraagt u toestemming tot inhuur van een extern bureau en het hiervoor ter beschikking stellen van een bedrag van € 50.000. Hiermee gaan wij akkoord aangezien er de nodige tijdsdruk op staat en ook aangezien een extern bureau meer afstand heeft tot de interne organisatie. Ook kan een extern onderzoeksbureau er een frisse blik op werpen.

1 Minimabeleid

Wij zijn akkoord met onderzoek naar efficiëntie en wijze van uitvoering en of er dubbelingen plaatvinden. Maar en dat zegt u gelukkig zelf ook in beginsel niet minder en rekening houden met de ondergrens. Dit staat wat betreft de ChristenUnie Stadskanaal niet ter discussie.

2 Groen

Behoud van minimaal de huidige kwaliteit zoals vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan is wat ons betreft akkoord zolang de veiligheid niet in gevaar komt. De ChristenUnie staat volledig achter het feit dat u de 10 jaarcontracten met externen waarbij sprake is van groepsdetacheringen van Wedeka werknemers niet open breekt. Gezien er vorig jaar een

uitbreiding van het budget heeft plaats gevonden van €300.000,- en er nu een besparing beoogd is van €420.000,- vragen wij ons af hoe u de huidige kwaliteit in stand wil houden.

9 Onderwijsachterstanden en Peuteropvang

Hier ziet u mogelijkheden om structureel voordeel te realiseren. Indien dit rechtmatig en juridisch kan gaan wij akkoord.

11 Onroerendzaakbelasting

U zult begrijpen dat wij hier moeite mee hebben. Jaren spreken wij al over het feit hoe geweldig het is dat wij de laagste lokale lastendruk hebben in de provincie. Hier komt zoals het nu lijkt een einde aan met uw voorstel tot boventrendmatige verhoging met 16%. In het bestuursakkoord waar wij nog steeds achter staan staat dat verhoging van ozb bespreekbaar is voor het realiseren of in stand houden van voorzieningen. Gezien de zorgelijke financiële positie en de wil om het voorzieningenniveau op een acceptabel niveau te houden gaan wij akkoord. Er is al wel 1% boventrendmatige verhoging opgenomen in 2020 zodat het totaal 17% is. Daar staat tegenover dat we zwarte cijfers gaan schrijven in 2022 en 2023 een nieuwe school bouwen en de mogelijkheid bieden drie zwembaden open te houden. Het voorzieningenniveau blijft dus op peil. Ook het feit dat als wij onder preventief toezicht zouden komen te staan van de Provincie, deze als eerste zegt dat onze OZB omhoog kan, is voor ons de reden akkoord te gaan. Dit om zelf de regie in handen te houden.

Slotwoord

Kortom wij gaan akkoord met uw voorstel tot maatregelen tot bezuiniging met dien verstande dat wij wel op de hoogte willen blijven met de voortgang van de diverse maatregelen. Ook willen wij voordat de diverse raadsvoorstellen naar ons toekomen e.e.a. opiniërend wordt besproken met de raad. Wij willen dus meegenomen worden in het proces. Kunt u ons dit toezeggen?

Een algemene beschouwing met weer een bezuinigingsslag. Moeilijke keuzes wat niet altijd makkelijk is maar we mogen weten en geloven dat de HEERE alles bestuurt. Het is een geruststelling en bemoediging dat God alles in Zijn hand heeft en ons niet uit het oog verliest en dat Hij op ons gebed uitkomst wil schenken.

Ten slotte

Voorzitter, we wachten de reactie van het college in de eerste termijn af en zullen waar nodig in de tweede termijn nog reageren.

We willen nu alvast van de gelegenheid gebruik maken om College en ambtenaren, de raad en inwoners van Stadskanaal Gods onmisbare Zegen toe te wensen bij de uitwerking en uitvoering van de voorjaarsnota en ambitienota.